

در مقام فهم کبریا

کبری جمالزاده

www.ketab.ir

www.DEHSARA.com

سرشناسه	جمالزاده، کبری، ۱۳۴۳ -
عنوان و نام پدیدآور	در مقام فهم کبریا / کبری جمالزاده.
مشخصات نشر	رشت: دهسرا.
مشخصات ظاهری	۲۴۰ ص.
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۱۹۷-۱۸۵-۶
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
موضوع	خداشناسی
موضوع	خداشناسی -- جنبه‌های قرآنی
رده بندی کنگره	BP ۲۱۷ / ج ۸۵۴
رده بندی دیویی	۲۹۷/۴۲
شماره کتابشناسی ملی	۲۸۹۴۰۰۲

• نام کتاب : در مقام فهم کبریا

• مولف : کبری جمالزاده

• ناشر: انتشارات دهسرا (ناشر برگزیده‌ی ۷۹، ۸۵، ۸۷، ۸۹، ۹۰، ۹۲، ۹۳، ۹۶ و ۹۸)

دفتر مرکزی و نمایشگاه: رشت، خ لاکانی، ابتدای خ هفده شهریور

تلفن: ۰۹۷۱-۳۳۲۳۰۹۷۱-۳۳۲۶۰۰۵۵-۳۳۲۴۰۰۵۵ فکس: ۰۱۳-۳۳۲۴۱۹۷۱-۱۳

• حروفچینی و صفحه آرایی : انتشارات دهسرا

• ویراستار: سهیلا فرهنگی

• طرح جلد : کانون تبلیغاتی دهسرا www.DEHSARA.com

• نوبت چاپ، تاریخ انتشار : چاپ ششم، سال ۱۴۰۳

• شمارگان : ۱۰۰ جلد

• تعداد صفحات، قطع : ۲۴۰ صفحه، وزیری

• لیتوگرافی، چاپ و صحافی : لیتوگرافی همراهان، چاپ توکل

• شماره استاندارد بین المللی کتاب : ۹۷۸-۹۶۴-۱۹۷-۱۸۵-۶

• قیمت در سراسر کشور: ۹۶,۹۰۰ تومان

www.DEHSARA.com

کلیه‌ی حقوق قانونی و شرعی برای مؤلف و ناشر محفوظ می‌باشد و هیچ شخص حقیقی یا حقوقی، حق تکثیر تمام یا قسمتی از این اثر را نداشته و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

الحمد لله
الذي هدانا لهذا
الذي كنا لنهتدي لولا
أن هدانا الله

www.ketab.ir

www.ketab.ir

تقدیم به تمامی انبیاء الهی از آدم تا خاتم النبیین،
حضرت محمد مصطفی (ص) که در راه توحید و
خداشناسی کام نهادند تا توحید و یگانگی در رگهای
جوامع بشری جریان و تداوم یابد و این بستر برای
ظهور منجی عالم بشریت حضرت مهدی (عج) آماده
گردد.

www.ketab.ir

فهرست

۱۵	مقدمه
۱۷	ایمان گمشده عصر ما
۱۸	آثار ایمان به خدا
۱۸	کسی که به خدا ایمان دارد
۱۹	خداشناسی و آرامش
۲۰	عوامل دلهره و نگرانی
۲۱	خداشناسی و پیشرفت علوم
۲۳	تسلیم وجه
۲۴	خداشناسی در قرآن کریم
۳۲	خداشناسی در نهج البلاغه
۳۳	خطبه ۱: شماره ۲
۳۳	خطبه ۱: شماره ۳
۳۴	خطبه ۲: شماره ۱
۳۵	خطبه ۴۹
۳۵	خطبه ۹۰
۳۶	خطبه ۹۱ شماره ۱
۳۷	خطبه ۹۱ شماره ۳
۳۸	خطبه ۱۰۸ شماره ۱
۳۸	خطبه ۱۵۲ شماره ۱
۳۹	خطبه ۱۷۸ شماره ۱
۳۹	خطبه ۱۷۹ شماره ۱
۴۰	خطبه ۱۸۲ شماره ۲
۴۱	خداشناسی از دیدگاه امام جعفر صادق علیه السلام
۴۲	آیا خداوند در درون موجودات است؟
۴۳	حرکت خون
۴۳	فعالیت سلول‌های زنده

۴۴	حرکت اتم در درون سنگ
۴۵	گفتگوی امام صادق (ع) با مفضل
۴۵	شکل جهان هستی و اجزای تشکیل دهنده آن
۴۶	آفرینش انسان و تدبیر کردن جنین در رحم
۴۶	چگونگی به دنیا آمدن جنین و غذای او در رویش دندان‌ها و به بلوغ رسیدنش
۴۸	فواید گریه کردن کودکان
۴۹	عملیات هضم غذا و چگونگی جریان خود در رگها
۴۹	اعضا و جوارحی که به صورت فرد و زوج آفریده شدند و چگونگی آنها
۵۰	صوت و کلام و تشکیل ابزار و عملکرد آنها
۵۱	فوائد دیگر در اعضای صوتی
۵۱	گلو و مری
۵۲	ریه و عملکرد آن و سوراخ خروج بول و مدفوع
۵۲	معدة پر قدرت و کبد
۵۲	مغز، خون، ناخن‌ها، گوش‌ها
۵۳	محل خروج مدفوع و خصوصیات آن
۵۳	مو و ناخن در انسان و فوائد کوتاه کردن آنها
۵۴	آب دهان و فوائد آن
۵۴	اختصاص شرم و حیا به انسان نه به دیگر حیوانات
۵۵	اختصاص سخن گفتن و نوشتن به انسان
۵۶	آگاهی نسبت به اندازه‌ی عمر، از انسان مخفی شده است
۵۸	خواب و آمیختگی آن به راست و دروغ بودن
۵۸	تمام چیزهایی که آفریده شده برای رفع نیازهای انسان است
۶۰	نان و آب اصلی‌ترین غذای انسان در زندگی او
۶۰	اختلاف شکل‌های مردم و شباهت حیوانات و پرندگان به یکدیگر و فلسفه آن
۶۱	رشد توقف حیوانات و علت آن
۶۲	ساختمان بدن حیوان
۶۳	حیوانات گوشت‌خوار و علفخوار و حکمت به کار رفته در آفرینش آنها
۶۳	چهار پایان و مستقل بودن فرزندانشان

۶۴	پای حیوان و چگونگی حرکت آن
۶۴	چرا بعضی از حیوانات مطیع انسان‌ها هستند
۶۵	مهربانی و نگرهبانی سگ از انسان
۶۶	فیل و خرطوم آن
۶۶	دربارهٔ آفرینش زرافه و این که اندام او مثل دیگر حیوانات نیست
۶۷	پوشش بدن حیوانات و آفرینش پاهایش برخلاف انسان و علت آن
۶۸	حیوانات هنگام احساس مرگ، خود را پنهان می‌کنند
۶۹	سه حیوان باهوش قرار داده شده است، بز کوهی، روباه و دلفین
۷۰	مورچه بزرگ و کوچک، مگس بزرگ، عنکبوت و طبیعت آنها
۷۱	آفرینش بدن پرندگان
۷۲	مرغ و علاقهٔ او به تخم‌گذاری و پرورش جوجه
۷۳	چینه‌دان پرنده
۷۳	چرا رنگ پرندگان متفاوت است؟
۷۴	خصوصیات پرندگان
۷۴	دراز بودن پای پرندگان و فلسفهٔ آن
۷۵	گنجشکان و جستجوی غذا
۷۵	غذای جغد و خفاش
۷۶	آفرینش خفاش
۷۷	خصوصیات ماهی
۷۷	رنگ آسمان و تدبیر در مورد آن
۷۸	فایده‌های طلوع و غروب خورشید
۷۸	حکمت و مصلحت فصل‌های چهارگانه سال
۷۹	شناخت زمان‌ها و فصول چهارگانه از راه حرکت خورشید
۸۰	راهنمایی جستن از ماه برای شناخت ماه‌ها
۸۰	اندازه‌های شب و روز
۸۱	فایده‌های گرما و سرما
۸۲	هوا و صداها
۸۳	شکل زمین

۸۴	فایده‌های آب و علت زیادی آن
۸۵	صافی هوا و باریدن باران و جدا بودن آن‌ها به همراه فوایدشان
۸۶	منافع نزول باران بر روی زمین و فلسفه آن
۸۷	منفعت کوه‌ها
۸۸	انواع معادن و استفاده انسان از آنها
۸۹	فراوانی کشتزارها و علت آن
۹۰	بعضی از گیاهان و چگونگی رشد آنها
۹۱	فلسفه آفرینش درخت و بعضی از گیاهان
۹۱	آفرینش برگ درختان و خصوصیات آن‌ها
۹۲	هسته و دانه و علت آفرینش آن‌ها
۹۳	مرگ درختان و زندگی دوباره و انواع حکمت‌های موجود در آن
۹۳	به بار نشستن بوته‌های کوچک و حکمت آنها
۹۴	گیاهان دارویی
۹۵	چرا گرفتاری‌ها به تمام مردم می‌رسد و علت آن چیست؟
۹۷	سخنان دانشمندان علوم طبیعی در مورد تاثیر خدا در قانون طبیعت
۱۰۰	بدیهی بودن وجود خدا
۱۰۳	توحید فطری
۱۰۳	خداشناسی از راه فطرت در قرآن و حدیث
۱۰۴	اعتقاد به وجود خدا از امور فطری بشر است
۱۰۶	سخنان دانشمندان در زمینه خداشناسی از راه فطرت
۱۰۷	انحراف از مسیر فطرت (فراموش کردن خدا)
۱۰۹	توحید استدلالی
۱۱۰	تفاوت عقل و فطرت
۱۱۰	اثبات وجود خدا از راه عقل
۱۱۱	پایه‌های برهان نظم
۱۱۲	رابطه نظم و عقل
۱۱۳	نمونه‌هایی از نظام آفرینش یا ساده‌ترین راه برای شناسایی خدا
۱۱۵	شگفتی‌های توحید در بدن انسان

۱۱۶ مرکز فرماندهی کل بدن
۱۱۷ مغز و سلسله اعصاب از دو بخش ممتاز تشکیل می‌شود
۱۱۸ یکی از عجیب‌ترین بخش‌های مغز
۱۱۸ بخش شگفت‌انگیز دیگر «مغز» حافظه است
۱۱۹ نظم در دستگاه تنفس
۱۲۰ قلب یا مرکز گردش خون
۱۲۱ نظم در جهاز هاضمه
۱۲۲ استخوان بندی انسان
۱۲۳ نظم در عضلات بدن انسان
۱۲۴ ابرو و مژه‌ها و پلک چشم حیرت‌آور است
۱۲۵ در لب‌ها و دهان و دندان
۱۲۶ شگفتی‌های توحید در حیوانات
۱۲۷ مورچه
۱۲۸ شاخک‌ها یا سلاح‌های نیرومند
۱۲۹ موریانه
۱۲۹ زنبور عسل
۱۳۱ مادری که هرگز نوزاد خود را ندیده است
۱۳۲ تجدید عضو مفقود
۱۳۲ دندانها و معده مناسب برای حیوانات
۱۳۳ شتر، اعجوبه‌ای در آفرینش
۱۳۳ مگس
۱۳۵ شگفتی‌های توحید در گیاهان
۱۳۵ سلسله گیاهان
۱۳۶ درسی از مکتب امام صادق (ع)
۱۳۷ ساختمان اسرارآمیز میوه‌ها
۱۳۷ انگور
۱۳۹ فهم حیران‌شود از حقه یا قوت انار
۱۴۰ شگفتی‌های توحید در جهان بالا

۱۴۱	جلوه‌های نظم در آسمان‌ها
۱۴۲	خورشید ما در منظومه شمسی
۱۴۲	وزن خورشید
۱۴۳	درجه حرارت خورشید
۱۴۳	سن خورشید
۱۴۳	حرکت خورشید
۱۴۴	فاصله سیارات با خورشید
۱۴۴	عطارد
۱۴۵	زهره یا ستاره سحرگاهی و شامگاهی
۱۴۵	کره زمین یا میهن مسکونی
۱۴۶	سیاره مریخ
۱۴۷	مشتری
۱۴۷	سیاره زحل (کیوان)
۱۴۷	اورانوس
۱۴۸	نپتون
۱۴۸	پلوتون
۱۵۰	نظام فواصل سیارات
۱۵۱	نظام گردش سیارات
۱۵۲	کتاب آفرینش را خطا نیست
۱۵۲	نظام حرکت وضعی
۱۵۲	این تقویم‌ها چه می‌گویند؟
۱۵۳	نظام جهت حرکت سیارات
۱۵۳	نظام مدار حرکات
۱۵۴	نظام رابطه زمان گردش سیاره با فاصله آن
۱۵۵	ساعت ۴۲ عقربه‌ای
۱۵۶	اثبات وجود خدا به قلم چندین تن از دانشمندان
۱۵۷	تعریف نیروی آفرینش انیشتین به قلم مارلین بوکس‌گریدر
۱۶۳	آب قصه می‌گوید به قلم توماس دیوید پارکس

۱۶۶	پیام سلول‌ها به قلم راسل چارلز آرتیست
۱۷۰	طراح بزرگ به قلم کلود م. هزاوی
۱۷۴	شهادت چند دانشمند به قلم مرلین گرانت اسمیت
۱۷۷	درسهای آزمایشگاهی به قلم المرو. مورر
۱۸۰	خدا در معالجات پزشکی به قلم پول ارنست آدلف
۱۸۶	مرغ انجیرخوار و گل‌ها به قلم سسیل بویس هامان
۱۹۰	علل غفلت از خدا
۱۹۰	بی‌توجهی به آثار وجود خدا
۱۹۱	دوام نعمت‌ها
۱۹۲	فرار از مسئولیت
۱۹۲	دشمنی با حق
۱۹۳	ذات نامحدود خدا
۱۹۵	صفات الهی
۱۹۶	اسماء الهی
۲۰۵	کلید گنج هستی
۲۰۸	فضائل بسم الله الرحمن الرحيم
۲۰۹	چند روایت درباره موارد گفتن بسم الله الرحمن الرحيم
۲۱۰	مهم‌ترین موارد گفتن بسم الله الرحمن الرحيم
۲۱۱	فضائل الحمد لله رب العالمين
۲۱۵	مهم‌ترین موارد ذکر الحمد لله رب العالمين
۲۱۶	یاد خدا آرام‌بخش دل‌ها
۲۱۷	برخی علمای اخلاقی مراتبی را برای ذکر بر می‌شمارند
۲۱۸	شکر خداوند
۲۱۹	نمونه‌های شکر عملی
۲۲۰	تلخی‌ها هم تشکر می‌خواهد
۲۲۱	پاسخ به چند پرسش
۲۲۱	ما چگونه به خدایی که نمی‌بینیم ایمان بیاوریم؟
۲۲۳	خداوند کجاست؟

- ۲۲۳ خداوند چگونه در همه جا و در عین حال لامکان است
- ۲۲۳ این نیروی نامرئی در کجای زمین است؟
- ۲۲۴ چگونه می‌توانیم به همه کارها رنگ الهی بدهیم؟
- ۲۲۴ خدایی که به وضع ما آگاه است چرا ما را مورد آزمایش قرار می‌دهد؟
- ۲۲۵ چگونه خداوند صاحب فضل و رحمت، بندگانش را به قهر و کیفر می‌گیرد؟
- ۲۲۵ چرا خداوند انسان‌ها را متفاوت آفریده و آیا این تفاوت‌ها ظلم نیست؟
- ۲۲۶ چرا بعضی از دانشمندان به خدا ایمان نمی‌آورند؟
- ۲۲۶ چه کنیم که خدا را دوست داشته باشیم؟
- ۲۲۶ یاد خدا در همه کارها به چه معناست و این همه سفارش به آن برای چیست؟
- ۲۲۷ چگونه انسان با گفتن «لا اله الا الله» رستگار می‌شود؟
- ۲۲۷ خداوند در حوادث تلخ و شیرین زندگی انسان چه مقدار نقش دارد؟
- ۲۲۸ بشر چه نیازی به کتاب آسمانی دارند؟
- ۲۲۸ چرا خدا خود را مستقیماً نشان نمی‌دهد؟
- ۲۲۹ برای ایمان داشتن به خدا چه باید کرد؟
- ۲۲۹ منظور از «رو به خدا کردن» چیست؟
- ۲۲۹ چه طور می‌توان صفات خدایی را در خود پرورش داد؟
- ۲۳۰ چه طور می‌توان دانست که خدا از ما راضی است؟
- ۲۳۱ برای جلب رضایت خدا باید از چه اصولی پیروی کرد؟
- ۲۳۱ وقتی می‌گوئیم خدا مهربان است، آیا احساسات انسانی به او نسبت نمی‌دهیم؟
- ۲۳۲ استفتائاتی قرآنی از محضر مقام معظم رهبری آیت الله خامنه‌ای (مدظله العالی)
- ۲۳۵ کلام آخر
- ۲۳۷ فهرست منابع

اسلام برای مسئله خداشناسی اهمیت و ارزش زیادی قائل شده و آن را پایه و اساس علوم و فنون دانسته است. فکر درباره خدا و شناسائی او مهم‌ترین مسئله زندگی انسان‌ها و اساسی‌ترین راه پیروزی بر مشکلات در همه قرون و مخصوصاً در عصر ماست. امام صادق (ع) می‌فرماید:

«چه قدر زشت است که مردی هفتاد یا هشتاد سال از عمرش گذشته باشد در سرزمین خدا از نعمت‌های او استفاده نموده، ولی خدای خود را آن طور که باید نشناسد!... واجب‌ترین واجبات، شناخت پروردگار و بعد شناسائی پیامبر (ص) و سپس معرفت امام می‌باشد.»^۱

باید دانست که جهان آفرینش کتابی است مفتوح که به هر لغتی خوانده می‌شود و به هر زبانی سخن می‌گوید همه‌ی انسانها این کتاب را مطالعه می‌کنند و به اندازه استعداد و ادراک خود از آن چیزی می‌فهمند، ولی هر اندازه که معرفت آنان به رموز و دقایق این کتاب بیشتر باشد به همان نسبت معرفت آنها به آفریدگار جهان بیشتر و کامل‌تر خواهد بود، مثلاً مطالعه صفحه آسمانی و توحید به قبه نیلگونی که بر فراز ما برافراشته شده است، با هزاران ستاره‌ای که شبها چشمک می‌زنند و هر یک به صورت نقطه لرزانی از نور دیده می‌شوند دل انسان را متوجه پروردگار می‌کنند و عقل وی را به خضوع و امانت می‌دارد، ولی هنگامی که انسان می‌فهمد هر نقطه‌ای از این نقطه‌های نورانی که در این فضای پهناور شناورند جهانی است و میلیونها مرتبه از این زمین بزرگ‌تر است، بیشتر به عظمت خدا پی می‌برد.

امروز مسئله خداشناسی از هر مسئله علمی و فلسفی دیگر روشن‌تر است، زیرا به تعداد سلول‌های تن انسان و هر جاندار دیگر، به تعداد یاخته‌های همه گیاهان جهان و بالاخره به مقدار اتم‌های مواد اصلی این عالم و به تعداد انواع انرژی‌ها، دلیل و برهان

برای شناسائی آفریدگار داریم، و پیشرفت علم و ارزش انسانی روز به روز این مسئله را روشن تر و تابناک تر می کند.

در این کتاب کوشیده ایم برخی از دلایل روشن و استوار خداشناسی را به طرق متعدد که برای همگان قانع کننده باشد تشریح کنیم. معرفت خدا اولین قدم در پیمودن طریق دین و تدین و عبودیت است اول الدین معرفته (سرلوحه دین معرفت است)

اول دیانته به معرفته (اولین قدم تدین و دیانت به خدا، شناخت اوست)

اول عبادت الله معرفته (اولین عبادت خدا معرفت خداست)

«جاء رجل فقد سأل رسول الله (ص): ما رأس العلم، قال رسول الله (ص): معرفته الله حق معرفته» مردی نزد رسول خدا (ص) آمد و پرسید: بالاترین علم چیست؟ حضرت در پاسخ فرمودند: شناخت خدا چگونه که سزاوار اوست. در خاتمه بر خود واجب می دانم مراتب حق شناسی و سپاس خود را نسبت به همفکری و همراهی های صمیمانه دوست و همکارم خانمها حوریه رضایی و مریم پور رحیده را دارم. ان شاء الله ایشان نیز از فیض معنوی این اثر و دعای خیر خوانندگان بهره ی کافی خواهند برد.

قابل ذکر است که مطالب گردآوری شده در این کتاب از کتاب های قدیمی گرفته شده است که نشر آنها اندکی دشوار بود و تلاش گردید نشر آنها به زبان ساده و روان برگردانده شود تا همگان بهره ی کافی ببرند.

خداوندا: ما را توفیق تحصیل معرفت ده تا بتوانیم خداشناس شویم.

جز خدا کیست که در سایه مهرش باشیم

رحمت اوست که پیوسته پناه من و توست

ان شاء الله

کبری جمال زاده